

EXTERN

VRIJWILLIGERSBELEID

STAD MECHELEN

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Visie extern vrijwilligersbeleid	4
2.1. Versterken van lokaal vrijwilligerswerk.....	4
2.2. Betrokkenheid tot vrijwilligerswerk vergroten	4
2.3. Verankering van het extern vrijwilligersbeleid.....	5
3. Prioriteiten van het extern vrijwilligersbeleid	6
3.1. Het Vrijwilligerspunt.....	6
3.2. Informeren	6
3.3. Algemene ondersteuning en begeleiding	7
3.4. Erkenning en waardering	8
3.5. Inclusief vrijwilligerswerk	9
4. Concrete acties	10
4.1. Het Vrijwilligerspunt.....	10
4.2. Informeren	11
4.3. Algemene ondersteuning en begeleiding	11
4.4. Erkenning en waardering	12
4.5. Inclusief vrijwilligerswerk	13

1. Inleiding

Na het invoeren van een intern vrijwilligersbeleid werd er een vrijwilligersbeleid opgemaakt voor de ondersteuning van externe organisaties en hun vrijwilligers in het kader van vrijwilligerswerk.

Vrijwilligerswerk is niet meer weg te denken uit onze huidige samenleving. Heel wat organisaties/verenigingen rekenen op vrijwilligers om de werking draaiende te houden. We denken hierbij aan de talrijke vrijwilligers binnen het jeugdwerk, de sportverenigingen, socio-culturele organisaties, buurtcomités,.... Afgelopen jaren toonden duidelijk aan dat de inzet en hulp van vrijwilligers binnen diverse organisaties onontbeerlijk zijn. Als warme stad hebben we oog voor deze evolutie en maken we werk van ondersteuning aan deze organisaties op vlak van vrijwilligers.

In Mechelen zijn er meer dan 500 vrijwilligersorganisaties actief, verspreid over diverse sectoren vb. jeugd, sport, natuur, buurten, welzijn en armoede,... Het exacte aantal, hun doelen alsook het aantal vrijwilligers die hierin werkzaam zijn, is moeilijk te achterhalen. Vrijwilligers en organisaties komen en gaan. Het Vrijwilligerspunt wil deze in kaart brengen voor Mechelen.

Volgens de stadsmonitor van 2017 is ongeveer 14,4% van de Mechelse bevolking regelmatig bezig met vrijwilligerswerk. In 2020 steeg dit aantal zelfs naar 16%.

2. Visie extern vrijwilligersbeleid

Lokale vrijwilligersorganisaties zijn belangrijke partners in het versterken van een warme en solidaire samenleving. Deze organisaties werken op basis van een nood of kwestie die ze ervaren. Ze spelen in op aanwezige behoeften of zijn gefocust op een bepaald doel. Door het aanklaarten van een nood, zullen ze zich vrijwillig organiseren om te komen tot een creatieve en gepaste invulling, aanbod of oplossing.

De uitbouw van een vrijwilligersorganisatie vraagt heel wat engagement van vrijwilligers en logischerwijs verwachten ze hierbij de nodige ondersteuning. Naast de bestaande koepels en steunpunten willen we vrijwilligerswerk in Mechelen blijvend stimuleren en ondersteunen. We vertrekken vanuit een aantal doelstellingen.

2.1. Versterken van lokaal vrijwilligerswerk

Stad Mechelen biedt via het Vrijwilligerspunt, de Mechelse vrijwilligersorganisatie een helpende hand. Het Vrijwilligerspunt fungeert als aanspreekpunt voor deze organisaties in het kader van vrijwilligerswerk. We werken zoveel mogelijk drempels weg om vrijwilligers wegwijs te maken en om vrijwilligersorganisaties zichtbaar te maken. We ijveren ervoor om vrijwilligerswerk toegankelijk te maken voor alle Mechelaars. Ook voor kansengroepen zoals anderstaligen, vluchtelingen, kansarmen, mensen met een beperking, ... Aangepaste acties en methodieken worden onder de doopvont gehouden en uitprobeerde.

We hechten veel belang aan de erkenning en waardering van elke organisatie en diens vrijwilligers. Het imago en de visibiliteit van het lokaal vrijwilligerswerk wordt verder uitgewerkt door ze op verschillende momenten in beeld te brengen.

2.2. Betrokkenheid tot vrijwilligerswerk vergroten

Om de voeling met vrijwilligersorganisatie in Mechelen niet uit het oog te verliezen, werken we aan een duurzame relatie met hen. Dat veronderstelt in eerste instantie kennismaking. We brengen de organisaties die werken met vrijwilligers op ons grondgebied in kaart en willen weten wat er leeft bij deze organisaties. Dit doen we door hen regelmatig te bevragen en contact op te nemen. Op deze manier bekomen we de nodige informatie over vrijwilligerswerk in onze stad. We gaan expliciet op zoek naar aanknopingspunten om in interactie te komen met deze organisaties en hun vrijwilligers bv. door de opstart van een vrijwilligerscafé waarbij organisaties op een informele wijze elkaar ontmoeten en ervaringen delen of andere uitwisselingsmomenten.

2.3. Verankering van het extern vrijwilligersbeleid

Aandacht voor externe vrijwilligersorganisaties wordt duurzaam ingebed in het lokaal beleid van onze stad. Het Vrijwilligerspunt neemt hierin een prominente positie in waarbij we kiezen voor laagdrempeligheid. We willen samenwerken aan een warme stad en hebben oog voor wat er leeft onder deze organisaties. We stemmen daarop onze acties af.

We zorgen voor een blijvende profilering van het Vrijwilligerspunt en voeren communicatie naar alle vrijwilligersorganisaties en partners.

3. Prioriteiten van het extern vrijwilligersbeleid

3.1. Het Vrijwilligerspunt

Het Vrijwilligerspunt Mechelen werd opgestart in begin 2021. Naast de bijhorende website is er een loketfunctie waar je terecht kan voor informatie over vrijwilligerswerk in Mechelen vb. overzicht van actuele vrijwilligersvacatures en de mogelijkheid om zelf vacatures te plaatsen, algemene informatie en advies, ... We opteren voor een laagdrempelige en efficiënte aanpak door te werken op afspraak en vanuit diverse locaties, inspeland op de mobiliteit van de geïnteresseerde. Zo kan men met een medewerker van het Vrijwilligerspunt bijvoorbeeld in de bibliotheek, een lokaal dienstencentrum of een dorps huis afspreken. Indien mogelijk komen we ook ter plaatse bij de organisatie.

Het Vrijwilligerspunt neemt de organisatie van stadsbrede waarderende acties op zich o.a. de vrijwilligersbeurs en de algemene vrijwilligerscampagnes samen met Marcom. Jaarlijks bieden we een aantal vormingsmomenten (i.s.m. de deskundige vormingsorganisaties/steunpunten) aan die inspelen op de noden en behoeften van de vrijwilligersorganisaties vb. opmaken van een vrijwilligersvacature, pitchen van de eigen organisatie, intervisiemomenten (vb. vrijwilligers waarderen), opstellen van een eigen vrijwilligersbeleid. De vormingen spitsen zich toe op de algemene vrijwilligers(werking) en niet op vorming eigen aan een bepaald sector (vb. sporttrainer, jeugdwerk,...). Tijdens de vormingsmomenten is er ruimte voor informele netwerkversterkingen tussen de organisaties om elkaar te ontmoeten, te leren kennen en ervaringen uit te wisselen.

Het Vrijwilligerspunt zal actief aanwezig zijn tijdens bepaalde stadsactiviteiten/evenementen. We gaan op zoek naar ambassadeurvrijwilligers die dit mee willen ondersteunen.

Om deze opdrachten te kunnen uitvoeren dient uiteraard een globaal budget voorzien te worden in de jaarlijkse begroting.

3.2. Informeren

Actuele en duidelijke informatie bieden over vrijwilligerswerk is een kerntaak van het Vrijwilligerspunt. De website van het Vrijwilligerspunt wordt nog uitgebreid met informatie voor Mechelse vrijwilligersorganisaties, linken naar het Vlaams Steunpunt voor Vrijwilligerswerk o.a. 'Routeplanners, toolboxes,... In eerste instantie proberen we de vragen van organisaties te beantwoorden, vooral als deze kaderen binnen het Mechels vrijwilligersbeleid vb. waardering (raamstickercampagne, vrijwilligersbeurs,...), de vacaturebank (hulp en ondersteuning) , vormingsaanbod (vanuit het Vrijwilligerspunt, het

Vlaams Steunpunt en/of andere relevante vormingsmomenten) ,... Voor meer ondersteunde en specifieke vragen verwijzen we door naar de deskundigheid van het Vlaams Steunpunt voor Vrijwilligerswerk.

Vier maal per jaar zal een nieuwsbrief uitgestuurd worden. Deze wordt inhoudelijk aangepast zodat ze informatie biedt aan vrijwilligersorganisaties en vrijwilligers. We streven ernaar om deze nieuwsbrief aan alle vrijwilligersorganisaties in Mechelen te bezorgen.

Tenslotte engageren we ons om de geijkte acties die het vrijwilligerswerk in de kijker stellen jaarlijks te ondersteunen en uit te dragen:

- Week van de Vrijwilliger (voorjaar)
- Vrijwilligersbeurs (voorjaar)
- De Internationale Dag van de Vrijwilliger (5 december)

De verdere inhoudelijke aanpak en eventueel aanpassingen worden expliciet vermeld in de prioriteit 'Erkennen en waarderen' (zie verder).

3.3. Algemene ondersteuning en begeleiding

De hoofdbetrachting is om de algemene werking van Mechelse vrijwilligersorganisaties te versterken en te komen tot empowerment. We zorgen voor ondersteunende maatregelen die de kwaliteit van het vrijwilligerswerk bij Mechelse organisaties verbeteren:

- Vrijwilligerswerving blijft in handen van de externe vrijwilligersorganisatie. Als stad bieden we het vacatureplatform gratis aan, waarvan ze gebruik kunnen maken. Naast het permanent promoten van deze vacaturebank, maken we ze vertrouwd met deze tool. We begeleiden hen om te komen tot een wervende vacature door aanmaak van een eigen account, voorbeelden van goede wervende vacatures en/of modelvacatures aan te bieden.
- Het Vrijwilligerspunt kan voor een eerste toeleiding van kandidaat-vrijwilligers naar potentiële organisaties zorgen. We brengen ze in contact met de organisaties of oriënteren ze in de vacaturebank tijdens een intakegesprek. We organiseren informele ontmoetingsmomenten om ervaring uit te delen en elkaar te leren kennen vb. vrijwilligerscafé.
- Om het Mechelse vrijwilligersveld te ondersteunen, organiseren we een jaarlijkse vrijwilligersbeurs. De vrijwilligersbeurs wordt steeds in

samenspraak met de deelnemende organisaties georganiseerd en volgens noden geëvalueerd en bijgestuurd.

3.4. Erkenning en waardering

Refererend naar het intern vrijwilligersbeleid dragen we waarderen en erkennen van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties mee uit. De stad toont hiermee zijn trots aan alle Mechelse vrijwilligersorganisatie en hun vrijwilligers. Vrijwilligers zijn het sociaal kapitaal voor een warme samenleving. We zoeken uit of we onze 'vaste waarden' niet beter kunnen verruimen, aanpassen aan de huidige situaties of zelfs alternatieven vooropstellen:

- Internationale Dag van de Vrijwilliger op 5 december

Tot op heden werd deze dag steeds aangegrepen om alle vrijwilligers van de stadsdiensten te waarderen voor hun inzet. Alle stedelijke vrijwilligers ontvangen een bedankingskaartje, eventueel gekoppeld aan een kleine attentie. Vrijwilligersorganisaties bieden we tips and tricks voor eigen persoonlijke bedankingen aan hun vrijwilligers.

- Visibiliteitsactie voor vrijwilligers als vervanging voor de prijs van de vrijwilliger

Het voornemen om vrijwilligers te nomineren voor een titel-prijs is achterhaald. We ervaren dat vrijwilligers, vrijwilligersorganisaties en diensten worstelen met het 'nomineren' van vrijwilligers. Waarom slechts één individu binnen een vrijwilligersteam aanduiden terwijl een heel team de erkenning verdient? m.a.w. het is niet vanzelfsprekend om één vrijwilliger voren te schuiven. Met deze visibiliteitscampagne laten we vrijwilligerswerk leven in onze stad.

- Vrijwilligerswerk permanent in de kijker zetten door een strategisch communicatieplan op te maken o.a. maandelijks een vrijwilligersorganisatie aan het woord laten, nieuwsbrieven uitbreiden, externe wervingsacties ondersteunen (vb. meeloopdagen, opendeurdagen,...)
- Nieuwe initiatieven ontwikkelen vb. vrijwilligerswandeling, vrijwilligersmarkt voor studenten,...

3.5. Inclusief vrijwilligerswerk

Als specifieke prioriteit focussen we ons op het toegankelijk maken van vrijwilligerswerk voor iedereen. Niet alleen nieuwkomers, maar ook anderstaligen, vluchtelingen, personen met een beperking (zowel fysisch als psychisch), kansarmen,... moeten de kans krijgen of ondersteund worden om te kunnen deelnemen aan het vrijwilligerswerk. Een verdere uitdieping en verbreding van deze thematiek is wenselijk. Stad Mechelen kan hierin een voortrekkersrol spelen door het inclusieve beleid dat ze blijvend voert. In eerste fase starten we met de eigen organisaties en projecten. Ons doel is:

- alle relevante stadsdiensten toegankelijker maken voor vrijwilligers;
- specifieke vorming aanbieden aan de stadsdiensten en bij uitbreiding Mechelse organisaties om doelgroepen optimaal te kunnen opvangen en begeleiden;
- op maat matchen van specifieke doelgroepen - op basis van hun mogelijkheden, talenten en wensen – naar de eigen stadsdiensten toe;
- het inclusief vrijwilligerswerk duidelijk in de kijker zetten.

In een volgende fase gaan we externe vrijwilligersorganisaties aanmoedigen om zich meer open te stellen voor minder evidente doelgroepen. Ook hier geldt het algemene gedachtegoed 'Onbekend is onbemind'. Nochtans zijn de meeste vrijwilligersorganisaties naarstig op zoek naar vrijwilligers en staan ze vaak open om personen in een maatschappelijk kwetsbare situatie bij hun werking te betrekken. Maar het ontbreekt hen vaak aan de nodige knowhow, durf en inzicht om deze doelgroep aan te trekken en gepast te ondersteunen. Stad Mechelen heeft oog voor deze opportuniteiten en wil hiervoor op zoek gaan naar geschikte aanknopingspunten:

- De ervaringen en resultaten van de proeftuin 'Mozaïek' (onderdeel van het project 'ondersteunen van nieuwkomers bij hun integratieproces' waarbij nieuwkomers op maat worden begeleid naar vrijwilligerswerk op basis van hun talenten en vaardigheden) kunnen een eerste aanzet geven tot het uitwerken van een ondersteuningsmethodiek voor deze doelgroep.
- Op zoek gaan naar samenwerkingsverbanden en externe deskundigheid om deze specifieke ondersteuningsmethodiek concreet tot uitvoering te brengen vb. Atlas – Integratie & Inburgering Antwerpen.

4. Concrete acties

4.1. Het Vrijwilligerspunt

Wat	Wie	Opmerkingen
<p>Het Vrijwilligerspunt is aanspreekpunt voor Vrijwilligerswerk in Mechelen :</p> <ul style="list-style-type: none">• Loketfunctie op afspraak• Organiseren van stadsbrede waarderingssacties o.a. vrijwilligersbeurs en Prijs van de Vrijwilliger• Aanbieden van vormingsmomenten met aandacht voor informele netwerken• Permanent promoten van het Vrijwilligerspunt bij relevante stadsevenementen	<p>Sociale cohesie</p> <p>Marcom en sociale cohesie</p>	<p>Aandacht voor laagdrempeligheid en efficiëntie.</p> <p>Zie verder bij erkennen en waardering</p> <p>Inspelen op de behoeften en noden van de VW-organisaties met jaarplanning</p> <p>Max. 3 evenementen ism vrijwilligers en inzetten van vrijwillige ambassadeurs</p>

4.2. Informeren

Wat	Wie	Opmerkingen
<ul style="list-style-type: none"> • Permanent updaten van de website met linken naar het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk • Nieuwsbrief inhoudelijk aanpassen • Vrijwilligerswerk jaarlijks in de kijker zetten 	<p>Team VW</p>	<p>Vooraf zelf informatie verstrekken over eigen Mechels VW-beleid (waardering, vacatures, vormingsaanbod,...)</p> <p>Vaste rubrieken of items en uitbreiden naar zoveel mogelijk VW-organisaties (4 x per jaar)</p> <p>Zie erkennen en waarderen</p>

4.3. Algemene ondersteuning en begeleiding

Wat	Wie	Opmerkingen
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikers wegwijs maken in de vacaturebank of doorverwijzing naar geschikte VW-organisaties • Informele ontmoetingsmomenten voor uitwisselen van ervaringen • Vrijwilligersbeurs wordt aangepast aan de verwachtingen van de VW-organisaties 	<p>Team VW</p>	<p>Goede voorbeelden van wervingsvacatures of modelvacatures</p> <p>Concept vrijwilligerscafé</p> <p>Aangepaste editie en met aandacht voor anderstaligen; Eventueel later uitbreiden naar studenten of aparte versie</p>

4.4. Erkenning en waardering

Wat	Wie	Opmerkingen
<ul style="list-style-type: none">• Bedanking alle Mechelse vrijwilligers op de Internationale Dag van de Vrijwilliger• Visibiliteitsactie• Vrijwilligerswerk permanent in de kijker zetten door diverse acties vb. maandelijks VW-organisatie aan het woord laten, overzicht Mechels Vrijwilligersorganisaties, nieuwe initiatieven	Team VW	Alternatief voor de huidige bedankingskaartjes Raamstickercampagne of andere nieuwe acties uitdenken Ism met stagiaires en/of vrijwilligers (overzicht VW-organisaties) Ism met Marcom (maandelijks VW in de kijker zetten)

4.5. Inclusief vrijwilligerswerk

Wat	Wie	Opmerkingen
<p data-bbox="201 338 624 416">Toegankelijkheid verbreden van Vrijwilligerswerk in Mechelen</p> <ul data-bbox="252 465 703 1263" style="list-style-type: none"><li data-bbox="252 465 703 544">• Stadsdiensten warm maken en overtuigen<li data-bbox="252 600 549 633">• Specifieke vorming<li data-bbox="252 689 632 813">• Op maat matchen van de doelgroep naar de stadsdiensten toe<li data-bbox="252 869 692 992">• Aanmoedigen externe VW-organisatie openstellen minder evidente doelgroepen<li data-bbox="252 1048 692 1263">• Methodieken zoeken en opstarten op basis ervaringen en resultaten proeftuin Mozaïek en ism met externe deskundigen vb. Atlas	Team VW	In overleg met de VW-coaches en personeelsdienst